

zevende zondag van Pasen A
28 mei 2017

Het was een warme meidag. De meeste leerlingen in de klas hadden niet echt veel zin in de les, voorzichtig uitgedrukt. Maar onze leraar Nederlands leek zich daar niet erg druk om te maken. ‘Het is mooi weer vandaag; het belooft een leerzame dag te worden!’ zei hij opgewekt. ‘Eens even kijken. Jij daar, leg mij eens het verschil uit tussen ‘kennen’ en kunnen’. De jongen naast mij, die onverhoeds de beurt had gekregen, redde zich uit zijn ongemakkelijke situatie en antwoordde met onvervalst Leidse tongval: ‘Ken je dat hórren, dan?’

Over die twee woorden – kennen en kunnen – wil ik vandaag wat met u nadenken. Want ja, er is inderdaad verschil in betekenis. Maar in het evangelie dat we zojuist mochten beluisteren, blijken ze tegelijk ook nauw aan elkaar verwant. Ze hebben alles met elkaar te maken.

‘Dit is het eeuwig leven: dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem die Gij gezonden hebt: Jezus Christus’. Hoe dat te verstaan, dat kennen? Ik vermoed dat veel mensen bij het woord ‘kennen’ spontaan denken aan ‘weten, verstandelijk kennen, begrijpen’. Misschien ook ‘zich herinneren’. Of nog ‘beheersen’, zoals je voor een proefwerk op school je stof goed moet kennen. Dat is zeker een betekenisveld dat mee resoneert in het bijbelse kennen. Maar er komt nog iets bij. Kennen is ook weten met het hart. Is liefhebben, aanvaarden, toelaten in de verzegelde kamers van je ziel.

God kennen betekent dan: Hem liefhebben, Hem in je leven aanwezig weten, Hem omarmen ondanks jezelf, Hem aanvaarden omdat Hij jou aanvaardt als geen ander. Hem een plaats geven in je bestaan. Maar ook: je door Hem laten beminnen, je opgenomen weten in zijn erbarmen, aanvaard worden in al je kwetsbaarheid en broosheid – Hij alleen ziet je als geen ander. Het is je laten bewonen door Hem en door zijn allesomvattende liefde.

En daarmee kom ik als vanzelf op dat andere woord terecht: kunnen. Wanneer je Hem kent, wanneer zijn liefde je bewoont, dan kun je ook doen wat moet gedaan, en vaak is dat meer dan je zelf had vermoed. De liefde geeft leven aan jezelf en aan alle mensen rondom. Die geeft je vleugels, je voelt je gedragen als op adelaarswieken. Kunnen is ‘in staat zijn tot’, maar ook: aankunnen, toegerust zijn, bevlogen zijn, weergaloos bewogen worden.

Kennen en kunnen: dat is waar Jezus om bidt in het evangelie volgens Johannes. Lang niet alles wat Jezus heeft gebeden in zijn intiemste uren met de Vader is aan ons overgeleverd. Maar deze woorden bleven bewaard: ‘Dat zij U kennen’. Dat bidt Hij zijn leerlingen toe, en Hij verwoordt daarbij hoe zij de komende tijd nog in de wereld werkzaam zullen zijn, hoe ze kennis en kunde nodig hebben om Jezus werk

voort te zetten. Zoals de Vader Hem gezonden heeft, zo zal Hij straks zijn leerlingen zenden.

In het evangelie van Johannes bidt Jezus deze woorden op de avond en in de nacht voor zijn heengaan uit deze wereld. De nacht van het lijden en van de dood. Van eenzaamheid, angst en aanvechting. Maar ook de nacht van de diepste intimiteit, van heilig oeververtrouwen. En de liturgie reikt ons deze woorden aan op deze zondag tussen Hemelvaart en Pinksteren. Die zondag geeft altijd een wat onwezenlijk gevoel, in die zin dat Jezus is opgevaren ten hemel – we vierden dat afgelopen donderdag –, maar de Geest nog niet is uitgestort over de leerlingen. Ook voor ons is de zondag van het hoopvol verbeiden van de gave van de Geest. Verwachting van leven en nieuwe kracht.

Het is misschien een beeld van de tijd waarin we nu leven. Je hoeft maar heel even wat nieuwsberichten of zelfs alleen maar enkele krantenkoppen te lezen om dat te verstaan. We kunnen er niet omheen: ook deze tijd is duister, onzeker, vol van leegte. En je kunt er – laten we eerlijk zijn – behoorlijk ontmoedigd door raken. Er is zeker reden tot zorg. Net als die eerste leerlingen hebben ook wij nood aan de komst van de Geest; de helper en trooster, de Geest van kracht en nieuwe moed, heilige ademtocht van leven.

Het is een grote troost en tegelijk een huiveringwekkend mysterie dat Jezus in die laatste nacht van zijn leven voor de zijnen gebeden heeft. Uitdrukkelijk voor de mensen die ‘niet van deze wereld zijn’, zoals ook zijn koningschap niet van deze wereld is. Ik beluister daarin: Hij heeft ook voor ons allemaal gebeden.

Wij verwachten hoopvol de komst van Geest. Het is geen passief wachten, maar een biddend aanwezig zijn. Biddend proberen we een begaanbare weg te banen in een moeilijke tijd. En dat doen we naar het voorbeeld van de apostelen, die na Jezus' heengaan in de bovenzaal verblijf hielden – we lazen dat zojuist in de Handelingen van de apostelen. In de school van het gebed, samen met de vrouwen en met de moeder van Jezus, Maria, baden zij in afwachting van de Geest.

Laat ons dan bidden, in hun spoor, in deze wereld die zo'n nood heeft aan herademing. Bidden in verbondenheid met velen, die ook bidden, van hier tot waar ter wereld. Laat ons bidden – maar wat te bidden? Zijn we niet te zeer met stomheid geslagen? Ja, dat is zo. Maar misschien is het mooiste gebed, juist nu, je te laten bidden – Gods aanwezigheid zijn werk te laten doen diep in jou, en niet minder diep in die ander, die evenzeer mens is als jij. In die leerschool, de school van de liefde, leren wij Hem kennen die ons al kende nog voor wij er waren, en die in ons aanwezig wil komen met zijn kracht om te doen wat kán.

Het is opnieuw mooi weer geworden – als toen. Het belooft voor ons allen een leerzame dag te worden!